

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**AD sa[n]ctissimu[m] || dominu[m] nostru[m] Leone[m]
papam || decimu[m]. Ac diuu[m] Maxemilianum
Imperatorem || semper augustu[m]. APOLOGIA ... || Iacobi
hochstraten. Artiu[m] & sacre theolo=||gi[a]e ...**

Hoogstraten, Jacobus van

Coloniae, 1518

Cap[itu]l[u]m q[ua]rtu[m]. q[uod] pertractat calu[m]nia[m] quanda[m]
Egregio Theologo illatam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34634

LIBER

nis Si a vero aberravimus. tua D. supergregia sit equus cēsor
NAZARENVS

S. iiii. Nō dulciter in auribus nostris tinnit temeritas ista nec
vitio dare possum? tuā iustā obiurgatōnem
THEOLOGVS

Luce. ix

Violēta euan-
gelij inflexio

¶ Patefaciā et aliā nō min⁹ taxādā scripture temeratiōem in eadē
materia de phēsam. legim⁹ nāq; Luce. ix. Christū duriter redarguis-
se ac increpasse Joānē et Jacobū. optantes igne celesti deperire atq;
psumi. quādā samaritanorū ciuitatē. aiendo. Nescitis cui⁹ spūs estis
filij? hoīs nō venit aias pdere. s; saluare. apte insinuas. tā durā se
increpatōem ptulisse. qm̄ aiaz pditio maxime sibi eet exosa. Nū q;
citra euāgelice temeratiōem scripture. a Capnione hmoi increpa-
tio violēter inflexa ē. tanq; ex directo in defensionē impioꝝ librorū
plata. et hoc ea pte. et sub ea rōne. q; de directo libri tales. sunt occas-
sio aiaz pditōis. Nū adeo a se dissidere putād⁹ ē Christ⁹. vt eisdē
loco et passu. vbi vult saluos fieri et viuere hoīes. et eoz execrat pdi-
tionē. inibi et penitus inhibeat. ne eis serpens venenosus e gremio
tollat. neue salutis eis obex dimoueat. Nū intolerabil tue sapien-
tie dignissime p̄sul videat talis sacraz violenta scripturaz. aduersus
spūsc̄ti loquēis itēssionē reuolūto. ad Friū ei⁹ qd̄ scriptura efflagitat
NAZARENVS

S. v. Cōmemoratio harū rez horrozē fastidiūq; parit Inde nec
patiēter aures accommodare possumus
THEOLOGVS

Alapa pōrifi-
cū Sūmoz

¶ Vel ppauca dñs reuerendissimus aures p̄tere nō redigne. nec
tū succēseat. ex Capnione id referēti. qd̄ merito principes et ecclie
supiores magnope turbat In calce siqdē sui d̄sillij nostris superis
orib; hoc reliq̄t Vale. Nec p̄nt (inquiēs) phibere nisi faciāt hoībz
iniuriā. qd̄ tū fieri nō debet. hecibi. Et vt de secularib; taceamus. q; et
ipsi hoc factitarūt p̄ncipib;. Nū alapa egregiā redit Capnion pō-
tificib; illis summis Innocētio et Gregorio. q; de iniuria maledict⁹
irrogata iudeis. notant. quippe q; eis olim Chalmudicos. cum
abstulerūt. tū pbusserūt libros Quid tue D. p̄sul digniss. apparet

¶ Caplm̄ q̄rtū. qd̄ pertractat calūniā quandā
Egregio Theologo illatam.

NAZARENVS

S. i. Quid apparet nisi Capnionē plus equo p̄ iudeis zelasse
qñ talia iudaice pfidie nimis fauorabilia scripsit. q; christia-
noz offendūt pijs aures. q; in sedē aplicā grauit̄ blasphemando
deseniūt. et christianos principes retrahūt et inculpāt de opere sc̄to
S; dicas p̄cor nū alicubi ista expurgauit

SECVNDVS

THEOLOGVS

¶ Ne vnq̄ ex rōne r̄ndit. at p̄ p̄m̄cticias suo more tergiuersatōnes ab hac se excutere n̄sus fuit assertōne Qm̄ aut̄ tergiuersationes ille multū p̄tinet̄ s̄boz. ⁊ insup̄ iampridē s̄fracte sunt. in tertia nostra editione Rome iudicialiter exhibita. ideo eas silētio p̄terire satius visum est. vel maxime cū adhuc suppetāt noue q̄dā Capnionis in iurie ac temeritates. ⁊ i bonos scurrilia scōmata viros q̄ au deceat christianū. ⁊ eū doctore. tua accedat cēlura In tertia p̄inde sua defensione fo. xxxvij. facie. ij. in p̄stātissimū quēdā theologū errores suos modeste corripit̄ eius ḡnis viz. vt nostra nō indigeat cōmēdatōe. plane quē doctrina ⁊ vita p̄mendat̄ hec euomuit s̄ba et in p̄pone (inquiens) r̄h. falsari⁹ falsauit sc̄m̄ Paulū. ⁊ scripta mea in p̄niciē meā. in eo q̄ trāstulit alterius. p̄ alieni Paul⁹ em̄ ad Ro. xiiij. scribit. Tu q̄s es q̄ iudicas alienū seruū ⁊c. cū reliqs q̄ sequūf Pro cōstater aut̄ vero. tua D. reuerēdissima habeat (sicut ⁊ patulū est. cuius intueti almanicū s̄siliū) Capnionē qm̄ h̄ac (de qua agitur) introduxit assertionē. vsum esse dicēde alteri⁹. nō aut̄ alieni Almanice em̄ in hec scripsit s̄ba. W. s. wollen. wyr. ayns. andern. selē vrtaln. Quid volumus. nos. vnius. alteri⁹. animā. iudicare. In de p̄p̄dis antistes doctissime. si apl̄s falsatus ē. vtiq̄ Capnion em̄ falsauit. Ille nāq̄ eximi⁹ Theologus. s̄bis apl̄i vti nō intēdebat. quin poti⁹ Capnionis aduersarij almanica s̄ba in latinū s̄sa. impugnare. Capnion p̄inde qm̄ mēdote d̄r. p̄fatū theologū falsasse suam almanicā litterā. dolose. s̄sute. falsoq̄ p̄redit in s̄siliū sui s̄nacula lingua posuisse dictōnem alieni. in quo litterā propriam falsare enisus fuit

Propria scriptura Capnion falsare enisus ē

NAZARENVS

¶ S. ij. Inficiari nequeo munus id eē obscuri ⁊ illaudati cuiusdā viri. bono aut̄ indignissimū. vitia a se p̄missa alteri innocētī imponere. apl̄m̄ falsasse ⁊ eā falsatōnem mēdaciter alteri ipone re. ⁊ sup̄ hec inocētē illū. publice ad mūdū describere falsariū. hec in quā iusto supplicio digna sunt. q̄ viro in re graui instruit calūniā Dec de Capnionē p̄sumptio mihi nō fuit. vñ ⁊ si hoīm. nō tñ dei iudiciū subterfugere poterit. Abitorus hinc q̄ dignus ē. Nū ⁊ sunt alia similia. p̄ Capnionē comissa facinoraz

THEOLOGVS

¶ Sunt prozsus reuerendissime Domine plura si rem ipam persulstrare voluerimus. vt em̄ suis maledictionibz nihil defieri pateretur in eundem integerrimū Theologū euomuit spurcissima verba. in sua tertia defensione que suam modestiā mūdo annunciauit in hūc tonū. Aduersarius etiā hac abutit̄ cōtra mēre scribentis auctoritate. cum allegat. q̄ refecāde sunt putride carnes. quā sententiā

LIBER

trāssumit ad iudeos. cū apte pateat mens authoris. q̄ ibi loquat̄ de
christianis. eo q̄ īmediate sequit̄. et scabiosa ouis a caulis repellēda
Certū est aut̄ q̄ Iudei nō sunt de caulis seu ouilibz christianoz. Et
de hinc paulisq̄ adijcit. ita p̄ omnes libellos suos discurredo p̄stigia
tor. Blactero. q̄cqd̄ de nostris hereticis et christianoz heresi scriptū
est. id totū ad iudeoz hereses. solūmō ad me īfamādū. hec Capnō
NAZARENVS

S. iij. Audio Capnionē huic imponere theologo. q̄ vafre
aut subdole. et ī apposite. et extra p̄positū b̄ti Hierony
mī citauerit auctoritatē S3 sub iudice ad huc lic̄ ē Capnō ne the
ologū calūnie ab re īsimulauerit. Si q̄pp̄ia certi habes hāc dirū
me litem.
THEOLOGVS

Capnō alijs
tribuit vbi ip̄e
met peccauit.
Hieron. ad
Gal. v.

¶ Cōptū habeat et id certissime tua R. d. Capnionē furis et insa
nia actū. nō nisi maledictis lacessere voluisse hūc. quē dixim⁹ p̄stā
tē et doctissimū theologū. in quē hec incircūcisa expuit s̄ba S3 ea
vinder Capnionē p̄tinuo insectat iusticia. vt mox denudata veri
tate. in eū redeat p̄uitia. q̄ in hūc pudicissimū theologū blaterauit.
quēadmodū et gn̄atim veritate pollet eū in eodē etiā p̄ucto deliq̄sse
vbi alijs p̄ctū falso imponit Id qd̄ in p̄nti materia tue R. d. pa
lā p̄baturī sum⁹ Est si qd̄ de illa te. Diero. auctoritas. sup̄ q̄ digladiā
mur ad galathas. v. sup̄ s̄bo Modicū fermētum totā massam rē.
cui idē Hierony. mox p̄mittit hecine s̄ba Nūc sūt p̄ eadē senten
tiā docet panē ecclie sp̄ualē. nō debere iudaica interpretatōe violari. p̄
fermētū. id ē doctrinā phariseoz. et subdit. Sēsus itaq̄ ē iste Nolite
putare paucoz hoīm q̄ de Judea veniētes. alia docēt. et tēde sub
nectit. p̄sentis p̄positi certaminis. s̄ba Secāde putride carnes rē.
vbi nemo (nisi cecus) nō videt te. Hiero. tū de iudeis. tū de pharise
ozū loq̄ doctrina. Cōticescat q̄ hic ineptus et iniurius Capnionis
sermo. q̄ cūctis insignito p̄tutibz theologo īpingit. q̄ theolog⁹ nec
somniauit Ip̄e aut̄ Capnion turpiter gessit atq̄ p̄fecit.

NAZARENVS

S. iij. Inficiationi nō video locū. quin hec auctoritas nō vt
fabre ac docte asseruit de iudeis. verū loquat̄ vt theolog⁹
def ad plenū eliminata. cū adhuc sua rō q̄ nō tā aduersus illū theo
logū q̄z p̄tra beatū m̄l̄stat Hieronymū inenodata p̄duret.

THEOLOGVS

¶ Ecq̄s reuerēdissime dñe nō videret hoc Capnionis argumētū.
nō mō friuolū. q̄nimo et eē ridiculū. et auditu penit⁹ indignū Quis
em̄ nesciat de caulis ouū nō eē lupū Et q̄s dicere ausit (dūmō com
pos fuerit mēta) de caulis ouū nō tēdere repelli lupū Vides itaq̄
docuisse p̄ Capnionē vndiq̄ tenebris inuolutū. et solā sibi inia

SECUNDVS

riam bonis viris et veritati. eē linguam.

¶ Caplm. v. qđ ptractat aliā calūniā eidē pcellenti theo-
logo illatam

NAZARENVS

S. i. Contueor quoq̄sus Capnioni abrupi sua arma. Nec ego
cognite obstrepere possum veritati. Si alia intulerint pe-
dem. auscultabimus

THEOLOGVS

Afferet pedē priori haud absimilis et loco vicina Capnionis ca-
lunnia vbi in p̄fatū grassat̄ theologū fide et virtutibz redimitum
p̄ hec v̄ba Arnoldi causa est. ne iudei aiaz suaz vitā p̄ libros Thal-
mudicos amittat. Addit em̄ qm̄ sic aiaz necat. qz ex his discit ipi
et docent vxores suas et ples iugiter blasphemare. Hec ille Et post
Dro te cesar interroga eū. nūquid hoc sit vicinū heresi: vel interro-
ga p̄ceres tuos illustri doctrina clarissimos. an nō est heresis ma-
nifesta. credere iudeū p̄fidū vitā aie habere: cuz ap̄lus et euāgelista
Joānes in eplā p̄ma. decretū hoc publicauerit. q̄ hz filiū dei hz vitā
qui nō hz filiū dei vitā nō hz. Et in euāgelio eiusdē dixit Christus.
Amē amē dico vobis. nisi māducaueritis carnē filij hoīs. et biberi-
tis ei⁹ sanguinē. nō habebitis vitā in vobis etc. Dec Capnion

NAZARENVS

S. ii. Nō possem Capnioni abesse in hoc q̄ criminis hereseos
arguat. vbi iudei maledicti vitā h̄re dicerent̄ aie aut spūa
lē. vt capnion ex sacris p̄mittit̄ lris. Vñ si hec theologo illi fuerit
mens. nō apparet q̄ pacto possz excusatū iri.

quirit

THEOLOGVS

Nosti reuerendissime dñe p̄sul. hoīez vindicte auidū. om̄e expu-
ere virus. et sibi iuste tributa. in alios cū iniuria refundere. oibz tē-
tare modis. Et p̄inde cum hiccine om̄is doctrine theologus ser-
pentinas dictis Capnionisticis veridice tribuisset hereses. egle vel
apparēter remeteri. Capnion enīsus est Sz frustra. sz falsissime qđ
tue R. D. demōstrabim⁹. Qđ etem̄ hic egregi⁹ Arnoldus nec vn-
qz cogitauerit maledict⁹ vitā aie esse iudeis. hinc tua cernat. D. R.
In oibz eadē imo et in cūctis suoz libelloz locis. eos noiat iā p̄fi-
dos. iā canes rabidos. nūc filios eterne damnatōis. nūc inimicos
christi. nūc blasphemos. et id genus multis eos depingit coloribz.
cū quibz p̄cor quo colore cohererebit. illū sensisse illos p̄ditos habe-
re vitā aie iudeos. Vñ nō dubitet tua p̄. doctissima. hāc Capnio-
nis pupugellā locustā esse impie ministrā vindicte. Qđ si Capni-
oni anim⁹ ē. venari h̄mōi porcū. q̄ donet iudeos. i p̄silio suo q̄rat.
et idubie inueniet. Talibz em̄ bestijs ap̄d hunc theologū nihil ē loci

maledict⁹ ē nō
aie vita iudcis

S. iii. Quis v̄o et q̄ verus theologi sit sensus facile pandet vi-
ro scripturas diuinas et humanas intelligenti. Nō em̄
preterit p̄. tuā doctissimā in p̄mis. qm̄ exinde pctm̄ d̄r (quēadmo-
dū et est) mortale. qz mortē infert. nec etiā puto fugit tuā sapientiaz

B i.